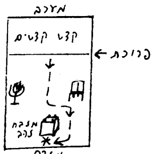

*כאן עמד הכהן בשעת זריקת הדם על המזבח הפנימי והיינו שיצא מכוליה מזבח

עין משפט
נר מצוה

פ א מיי' פ"ב מהל' פסה"מ הל' יד :
פא ב מיי' פ"ס מהל' פרה הלכה ד :
א ג מיי' פ"ג מהל' פסה"מ הל"ג :
ב ד מיי' שם הל"ד :

וסוליאו למזבח. להזות שבע על טיהרו ומתן ד' על קרנותיו כדכתיב ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו ותנן זה מזבח הזהב בפרק הוציאו לו (יומא דף נח:) ואמרינן התם דלהכי כתיב ויצא עד דנפיק מכוליה מזבח שלא יעמוד בין המזבח ולפרכת בשעת מתנת המזבח אלא בין המזבח ח] לפתח לצד המזרח: הכא חד מקום הוא. שאין *הפסק ט] (מזבח) בינתים ולא הויא הכנסה שלא במקומה: או דילמא. רחמנא שויה שני מקומות דכתיב ביה יציאה: ה"ג בת"כ ורבי אליעזר אומר נאמר כאן "לכפר בקדש" ונאמר להלן "לכפר בקדש" מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר רבי שמעון אומר תורה אור נאמר כאן לכפר בקדש ונאמר להלן לכפר בקדש מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר] ר' אליעזר יליף "לכפר" דאשר יובא מדמה לכפר מוכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר ומזהיר שפורשין מן ההיכל בשעת הקטרה, מה להלן "בבואו לכפר" משמע מתחילת ביאת המכפר הזהרו חביריו לפרוש הילך י] (כתיב) "לכפר" = ועדיין לא כיפר, משמע אף יא] אשר יובא מדמה לכפר מתחילת הבאתה ע"מ לכפר משמע שנפסל הילך אע"פ שלא כיפר: ונאמר להלן לכפר בקדש דר' שמעון ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא וגו' מה להלן בשכיפר הכתוב מדבר דהא שריפה בתר כפרה היא אף כאן בשכיפר: רבי אליעזר סבר דנין חוץ מחוץ. דם חטאת החיצונה שהכתוב מלמדך שתעמוד בחוץ ולא יכניסוהו לפנים מאדם זה שהכתוב מזהירו שיעמוד בחוץ: ואין דנין חוץ מבפנים. מפר יוה"כ יב] שהבאתה כמצותה לפנים: דנין בהמה מבהמה. חטאת חיצונה מחטאת פנימי: ה"ג [הכניס שוגג כשר] הא מזיד פסול, בשכיפר או בשלא כיפר. בשכיפר וכרבי שמעון סבירא ליה או אפי' בשלא כיפר וכרבי אליעזר: ה"ג בתורת כהנים ואת פר החטאת וגו' והשורף אותם וגו' מה ת"ל דמשמע דמיבעי ליה מה ת"ל והשורף היינו דקפריך מה ת"ל הא לגופיה איצטריך ללמדך שהשורפן מטמא בגדים: אלא מה תלמוד לומר. יג] (א)חטאת חטאת תרי זימני מהדר: ונשרפין אבית הדשן. כדי נסבה דהא עיקר "על שפך הדשן ישרף" בפר העלם דבר' כתיב אלא משום דמטמא בגדים נקט לה דלא כתיב בהו: אינו צריך. ללמד מחטאת חטאת דממשמעותא דקרא נפקא דתלי טעמא דטומאת בגדים משום דהובא את דמה לכפר למדנו שכל הפנימים השורפם מטמא בגדים שלא היה לו לכתוב ואשר הובא וגו' אלא ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת וגו' : מאי טעמא. לא נפקא ליה לר' יהודה מלכפר : לאו משום דמפיק ליה. להאי "לכפר" לג"ש דרבי שמעון ללמד על דמים החיצונים שנכנס דמם לפנים שאין פסול אלא א"כ כיפר כרבי שמעון ולאו משום דתלי טעמא דשריפה בהובא את יד] דמן הילך איצטריך "חטאת-חטאת" לרבות שאר הפנימיות :

לזמוג בין הפתח למזבח וחזר לזמוג בין הפרוכת ולמזבח (ב)

והוציאו למזבח והכניסו מהו: הכא ודאי חד מקום הוא או א] דילמא "יציאה" קרינא ביה? תיקו: נכנס לכפר: תניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן "לכפר בקדש" ונאמר להלן "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקודש" מה להלן בשלא כיפר אף כאן בשלא כיפר. רבי שמעון אומר נאמר כאן "לכפר" ונאמר להלן "ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר" מה להלן בשכיפר אף כאן בשכיפר במאי קמיפלגי מ"ס דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ומ"ס דנין בהמה מבהמה ואין דנין בהמה מאדם: רבי יהודה אומר כו': הא מזיד פסול ב] בשכיפר או בשלא כיפר? אמר רבי ירמיה ג] ממשמע שנאמר "ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם (אל אהל מועד) לכפר בקודש" מה ת"ל "והשורף" מה תלמוד לומר והשורף לגופיה איצטריך אלא מה ת"ל "חטאת חטאת"? לפי שלא למדנו אלא לפר ושעיר של יום הכפורים ד] (שנשרפין אבית הדשן ה] מטמאין) בגדים, שאר נשרפין מנין ת"ל "חטאת חטאת" דברי רבי יהודה, רבי מאיר אומר אינו צריך הרי הוא אומר "ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת" שאין תלמוד לומר "לכפר" מה תלמוד לומר "לכפר" לימד על כל המתכפרים שהשורפן מטמא בגדים ורבי יהודה "לכפר" לא משמע ליה, מאי טעמא לאו משום דמיבעיא ליה לגזירה שוה:

חטאות הפנימיות (ר"ש) — חטאת חיצונה מחטאת פנימי — אם הכניס מזיד כשר — תנ"א — תרי זימני — שהורכן — ונשרפין אבית הדשן — שאמר שהפסול דוקא בשכיפר

הדרן עלך כל הזבחים שנתערבו

ואם עלה לא ירד (ר"י) (צ"ע)

המזבח *מקדש ו] [את] הראוי לו: רבי יהושע אומר "כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שנאמר "היא העולה על מוקדה" מה עולה שהיא ראויה לאישים אם עלתה לא תרד אף כל שהוא ראוי לאישים אם עלה לא ירד רבן גמליאל אומר כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שנאמר "היא העולה על מוקדה על המזבח" מה עולה שהיא ראויה למזבח אם עלתה לא תרד אף כל דבר שהוא ראוי למזבח אם עלתה לא תרד, אין בין דברי רבן גמליאל לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים שרבן גמליאל אומר לא ירדו ורבי יהושע אומר ירדו. רבי שמעון אומר, הזבח כשר ז] (ונסכים) פסולין, הנסכים כשרים והזבח פסול, אפי' זה וזה פסולין: הזבח לא ירד, והנסכים ירדו:

גמ'

כך נ"ל - יוצא אל מחוץ...

נשרפין אבית הדשן. פירש בקונטרס כדי נסבה דעיקר על שפך הדשן ישרף בפר העלם דבר כתיב *ולא דק דלא בפר העלם כתיב אלא בפר כהן משוח מ"מ הדין עמו דכדי נסבה ויש לפרש דהכי קאמר מאותן הנשרפין אבית הדשן לא מליט שמטמא בגדים אלא אלו בלבד מניין לרבות פר כהן משוח כו' *וצ"ע אי מהך דרשא נמי נפקא לן שריפת בית הדשן בפר [יום] הכפורים:

הדרן עלך כל הזבחים

המזבח מקדש כו'. רבי יהושע ורבן גמליאל אתו לפרושי קרא דרישא וכי האי גוונא בחזקת הבתים (ב"ב דף כח.) דרבי ישמעאל ורבי עקיבא קמפרשי בסיפא חזקה דרישא*: **היא** העולה. פירש בקונטרס היא משמע בהוייתה תהא משעלתה על מוקדה וקשה דבגמרא משמע דהיא מיעוטא הוא ולא יט] ריבויא אלא תנא אזאת תורת העולה סמיך:

הנסכים

ועי"ל דף מו ע"ב בתוס' ד"ה אלו ואלו נשרפים כו' וברש"י שם ויפה מדייק רש"י הכא צ"ק ע"ש

[ועיין לעיל דף מו ע"ב ד"ה אלו ואלו כו']

[ועיין תוס' פסחים פג ד"ה ר"ש עוד שם קנה: ד"ה ותהא ותוס' מ"ק כד. ד"ה עצרת ותוס' עירובין מח. ד"ה ר' יהודה]

גליון
מח' תנאים בדין פסול כניסת דם לפ' - דוקא בזוק דבנים (והו נפסל)
ר"א - אפילו בכניסה בלבד נפסל

גליון
בירור שיטת ר' יהודה דאם הכניס הדם במזיד נפסל האם בשכיפר או אפילו לא כיפר

הדרן עלך כל הזבחים

המזבח מקדש. אפילו דבר פסול שעלה למזבח קדשו המזבח ליעשות לחמו ואין מורידין אותו: **את הראוי לו**. משהובררה לחלקו ובגמרא מפרש למעוטי קמצים שלא קדשו בכלי לאחר קמילה שלא הובררו לחלק גבוה דאע"ג דקידשה המנחה כולה בכלי אין זה חלק גבוה ברור שאין המנחה קריבה כולה ובקמילה בלא מתן כלי אין זה מבורר למזבח: רבי יהושע אומר כו'. הכי תנאי פליגי בפירושא דאת הראוי לו" דסתמא דמתניתין טו] רבי סתם מתניתין את הראוי לו למעוטי שאין ראוי לו והדר מפרש ומאי ניהו ראוי לו-לרבי יהושע ראוי לאישים שנפסל ולא דם פסול ונסכים פסולין שאינן לאישים ולר"ג כל הראוי למזבח שנפסל אפילו דם ונסכים ואין לך למעט אלא מה שלא נברר לחלק מזבח מעולם ומאי ניהו קמצים שלא קידשו טז] מעולם בכלי: לאישים. לאש: היא העולה על מוקדה. דבר שהוא למוקד "(עולה יז] היא) בהוייתן תהא ולא ירד, "היא" משמע בהוייתו תהא משעלתה על מוקדה: אף כל שראוי לאישים. לאפוקי דם ונסכים (פסולים) כדמפרש בסיפא אין בין דברי ר"ג לדברי רבי יהושע אלא הדם והנסכים: רבי שמעון סבירא ליה בנסכים של זבח כרבי יהושע (ובדם) ובנסכים הבאין בפני עצמן כרבן גמליאל ולאו "מוקדה" יליף אלא יח] טעמא אחרינא אית ליה כדמפרש בגמרא: אם הזבח כשר והנסכים פסולין. כגון שיצאו או נטמאו: או הזבח נפסל והנסכים כשרין. הואיל והם באים בגללו נפסלו עמו ובטלה תורת הקרבה מהן: הזבח לא ירד. דמזבח קדשו

והנסכים

שיטה מקובצת

א] או דילמא יציאה קרינא : ב] בשכיפר עי' לעיל דף לו ע"א : ג] ירמיה תניא ממשמע: ד] הכפורים שהשורפו תיבות שנשרפין [אבית הדשן] נמחק : ה] מטמא בגדים ונשרפין אבית הדשן שאר : ו] מקדש את הראוי : ז] כשר והנסכים פסולין : ח] המזבח ולפתח ולצד המזרח הס"ד ומה"ד והכניסו כלומר הבנים בין מזבח לפרכת מהו הס"ד : ט] הפסק מחיצה בנתים ולא הויא הכנסה שניה שלא במקומה : י] תיבת כתיב נמחק : יא] אף כאן אשר : יב] שהבאתו כמצותו לפנים : יג] חטאת חטאת אות א' נמחק : יד] את דמם הילך : טו] דמתני' דרבי סתם במתני' : טז] תיבת מעולם נמחק : יז] ועולה תרי היא בהוייתו ולא תרד היא משמע בהוייתו תהא משעלה על מוקדה : יח] אלא ר"ש טעמא : יט] ריבויא וגם בכמה מקומות הוי היא מיעוט לכך נראה דאזאת תורת העולה סמיך תורה אחת לכל העולין והא דמייתי היא משום דרוצה להוכיח כל הראוי לאישים אבל אם עלתה לא תרד נפקא ליה מזאת תורת העולה ותרע

דהא ר"ג מוסיף עליו על המזבח להוכיח דר"ל ראוי למזבח משמע דכל חד מינייהו לא נחית אלא להוכיח דבריו לר"י ראוי לאישים ולר"ג ראוי למזבח אבל אם עלה לא תרד סמכינן אוזאת תורת כרפ'. מהר"פ :

למעטי

גליון
מח' תנאים לגבי דבר שנקרא ראוי (מזבח - שאותו המזבח מקדשו או עולה לא ירד אפילו אם נפסל מפני שהמזבח מקדשו)

מזבח (ולא עמד בין הפרוכת למזבח בשעת מתן דמים בו)

לא הפסק מזבח בנתים כו' צ"ק

ויקרא ו:ב
"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו"

כניסת דם חטאת חיצונה להיכל
ר"א — "וכל אדם לא יהיה באהל מועד... (עוד לא כיפר)
ר"ש — "ואת פר החטאת... אשר הובא את דמם לכפר (כבר כיפר)

*הקדש יוצא אל מחוץ למחנה ושרפו באש את עורותם ואת בשרם ואת פרשם

צ"ל ד"ה ור"ש יליף-נאמר כאן "לכפר בקדש" ונאמר להלן "ואת פר כו'" מה להלן כו' צ"ק

*בתוך הסוגריים הגי' אינו מתוקן

ויקרא טז: כז (כ"ז-כ"ח)
ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר בקודש יוצא אל מחוץ למחנה ושרפו באש את עורותם ואת בשרם ואת פרשם והשורף אותם יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה

צ"ק

סנהדרין לד׳

יעלה בהוייתן תהא ולא ירד צ"ק
צ"ק מ"ו
צ"ק מ"ז